

Dve posvetovanji o okolju

Terenski simpozij komisije 8. 1. 3. v okviru SEV-a »Metodika ekonomske in neekonomske ocene vpliva človeka na okolje.«

V dneh od 5. do 15. junija 1979 je bil v Suwalkah (Poljska) mednarodni znanstveni simpozij komisije SEV-a »Metodika ekonomskih in neekonomskih ocen vpliva človeka na okolje«. Tokratni simpozij je bil le člen v verigi zasedanj komisije 1. 3. SEV-a v raznih modelnih območjih v državah članicah SEV-a in Jugoslavije.

Delo komisije 1. 3. je zaradi pestrosti zahtevalo poglobljeno notranjo diferenciacijo na naslednje delovne grupe oziroma avtorske kolektive, kakor se imenujejo po protokolu simpozija v Kursku (SSSR):

1. Teoretično-metodološka delovna skupina
2. Delovna skupina za naselja
3. Podeželsko-agrarna delovna skupina
4. Turistično-rekreacijska delovna skupina
5. Industrijska delovna skupina
6. Delovna skupina za promet.

Intenzivno so sodelovale predvsem prve štiri grupe, medtem ko je bilo delo zadnjih dveh zaradi pomanjkljive udeležbe močno okrnjeno. Jugoslovanski udeleženci so aktivno sodelovali v naslednjih skupinah: v teoretično-metodološki prof. dr. Vladimir Klemenčič, v delovni skupini za naselja asistentka Metka Špes, v delovni skupini za kmetijstvo asistenta mag. Marijan Klemenčič in Drago Kladnik ter v delovni skupini rekreacija in okolje asistent Anton Gosar.

Na plenarnem zasedanju, prvih 5 dni, so nam poljski geografi predstavili rezultate večletnih geografskih raziskovanj na njihovem modelnem območju Suwalskega vojvodstva; v sklopu prvega dela simpozija je bila še ena poldnevna in dve celodnevni ekskurziji.

Celotni vtis o simpoziju je, da se udeleženci dobro zavedajo problemov, ki jih lahko sproži neuravnovešeno delovanje človeka v pokrajini. Zal pa pri svojih analizah in načrtovanih prepogosto ostajajo samo na ravni prirodne sfere dogajanj, medtem ko se ne sprašujejo dovolj, kakšne bi bile morebitne posledice za človeka oziroma za socio-ekonomski razvoj družbe.

Teoretsko-metodološka skupina je na zasedanju v Suwalkah izvedla dokončno vskladitev teoretsko-metodoloških osnov med posameznimi delovnimi skupinami ter opravila redakcijo teoretsko-metodoloških izhodišč. Pri tem je bilo potrebno rešiti nekatera manj bistvena vprašanja, ki pa bi v določenih trenutkih lahko postala pomembna. Primer za to je bila nejasnost izraza narave; v različnih jezikih omenjeni izraz predstavlja različno vsebino.

Na zasedanju delovne skupine »Kmetijstvo in okolje« je bil analiziran projekt zaključenega dela skupine, in sicer teoretska izhodišča za metodologijo ekonomskega in neekonomskega ocenjevanja delovanja kmetijstva na človekovo okolje. Hkrati je skupina soglasno opredelila bodoče delovne naloge:

- obdelava sistema nujnih informacij o soodvisnostih v prostorskem sistemu, upoštevanje različnosti regij, lastniško strukturo, stopnjo proizvodjalnih sil, itd.,
- razvijanje znanstvenih metod kvantitativnega ocenjevanja na konkretnih primerih ter njihovo posploševanje,
- obdelava metod kvantitativnega ocenjevanja delovanja prostorskih kmetijskih sistemov in optimizacije njihovih struktur,
- začetek proučevanja družbenih posledic delovanja prostorskih kmetijskih sistemov na osnovi kriterija stopnje življenjske ravni kmečkega prebivalstva.

V prvem delu sestanka delovne skupine za naselja so bili predstavljeni štirje referati, ki naj bi služili kot predlog za dokončno izdelavo metodologije ocenjevanja vpliva naselje in okolje:

- J. Toth iz Madžarske je pripravil predlog tipizacije medsebojnih sovplivov naselij na primeru Madžarske,
- K. Bilwitz in H. Herman (DDR) sta izdelala metodologijo proučevanja osnovnih sovplivov med naselji in naravo in predlog ocenjevanja le-teh sovplivov,
- I. Kanceblovska (SSSR) je predstavila metodologijo vplivov naselij na naravo,
- M. Špes (Jugoslavija) pa predlog za proučevanje razlik v kvaliteti življenjskega oziroma bivalnega okolja.

V diskusiji smo pripravili tudi plan obveznosti, ki jih morajo opraviti posamezni člani delovne skupine. Vse pripravljene materiale oziroma metodologije je skupina sklenila poslati vodji delovne skupine.

V okviru teoretsko metodološke skupine se je izoblikovala posebna podskupina, ki bo izdelala metodologijo socialnega ocenjevanja vplivov človekovega okolja. Kot vodja te skupine je bil izbran Hönsch iz DDR, v skupini pa sta še dr. Vavrekova iz SSSR in Špes iz Jugoslavije. Ker pa sta obe sodelovali v skupini za naselja ravno s predlogi socialnih ocenjevanj razlik znotraj naselja in kvalitete življenjskega okolja, bo ves dosedanji material uporabljen tudi v podkomisiji za socialno ocenjevanje v okviru teoretsko metodološke delovne skupine.

V delovni skupini »Rekreacija in okolje« je osnovno gradivo pripravil dr. Haverlant iz CSSR, za področje Jugoslavije (Proučevanje destrukcije morskih obal) pa je poslal poročilo in matriko za omenjeno problematiko mag. Dušan Plut. Dodatni predlogi sodelavcev našega inštituta, podani na sestanku v Suowalkah: potrebna je diferenciacija med kratkoročnim in vikend turizmom, v osnovne komponente za razvoj turizma je potrebno vključiti še komunikacijski sistem (telefoni, televizija) in informatiko nasploh. Primere, ki so jih konsultanti obravnavali v skupini, so večinoma naslonjeni na izsledke iz Jugoslavije, bodisi da je šlo za problematiko iz gorskega (Alpe), ali obmorskega (Jadran) sveta.

Marijan Klemenčič
Anton Gosar
Drago Kladnik
Metka Špes

Jugoslovanski simpozij z mednarodno udeležbo »Geografski problemi življenjskega okolja« (Celje, Velenje, Piran od 22. — 29. septembra 1978).

Na pobudo Komisije za znanstveno delo Geografskega društva Jugoslavije je Inštitut za geografijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani pripravil mednarodni simpozij: Geografski problemi življenjskega okolja.

Osnovni namen tega simpozija je bil, da bi rezultate naših raziskav predstavili širšemu krogu geografov iz Jugoslavije in tujine ter da bi se seznanili z metodami in dosežki raziskovalnega dela v ostalih republikah in tujini. Uspeh simpozija pa ni samo v izmenjavi izkušenj in spoznanj na medrepubliškem in meddržavnem nivoju, ampak še v tem, da je uspel animirati širok krog geografov iz združenega dela ter učiteljev srednjih in osnovnih šol.

Na simpoziju je bilo 144 udeležencev, od tega 29 iz tujine, 13 pa iz ostalih republik Jugoslavije. Med udeleženci je bilo kar 62 učiteljev. Predavatelji so predstavili 32 referatov, od tega jih je bilo iz tujine 14. Te referate je moč razvrstiti v tri večje skupine: